

Hygrothermisch ontwerp van buitenmuren

Timo De Mets

Hygrothermisch ontwerp van buitenmuren

Timo De Mets
Labo "Hygrothermie"

Hygrothermisch ontwerp van wanden – DEEL 2
23 maart 2017

**Confederatie Bouw
Brussel-Hoofdstad**
Bouw, energie & milieu

Hygrothermisch ontwerp van buitenmuren

Hygrothermisch ontwerp van buitenmuren

Timo De Mets

Hygrothermisch ontwerp van buitenmuren

Welke problemen vermijden?

Hygrothermisch ontwerp van buitenmuren

υγρός
vocht

θερμός
warmte

Ontwerp zodat buitenmuur geen vochtproblemen
(gerelateerd aan warmtetransport) vertoont
vorstschade, condensatie en degradatie van vochtgevoelige materialen

Hygrothermisch ontwerp van buitenmuren

Timo De Mets

Condensatie treedt op als
100% relatieve vochtigheid wordt bereikt

oppervlaktecondensatie

Koudebruggen vermijden
Ventilatie

Figuur: www.envirovent.com

inwendige condensatie

Dampdichte laag aan binnenzijde
Dampopen laag aan buitenzijde

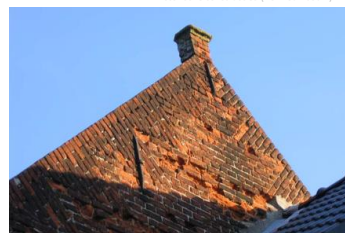
Vorstschade treedt op bij gevoelige stenen
en bij voldoende natte vorst-dooicycli

Directe vorstproef (NBN B 23-002)

Strengere beoordeling
Praktisch testen?

Figuur: E. Verstrynghe
Historische constructies (Vernieuwbouw)

Diagnose

Sterk belaste plaatsen controleren
Betrouwbaarheid?

Hygrothermisch ontwerp van buitenmuren

Timo De Mets

Vorstgevoelig metselwerk

beschermen tegen regenbelasting

Dekstenen, dorpels, ...

Hydrofobering

Dampdoorlatende buitenbeploistering

Bebording

Degradatie van vochtgevoelige materialen

kan optreden zonder condensatie

houten elementen

Vochtgehalte < 20 M-% (OSB < 16 M-%)

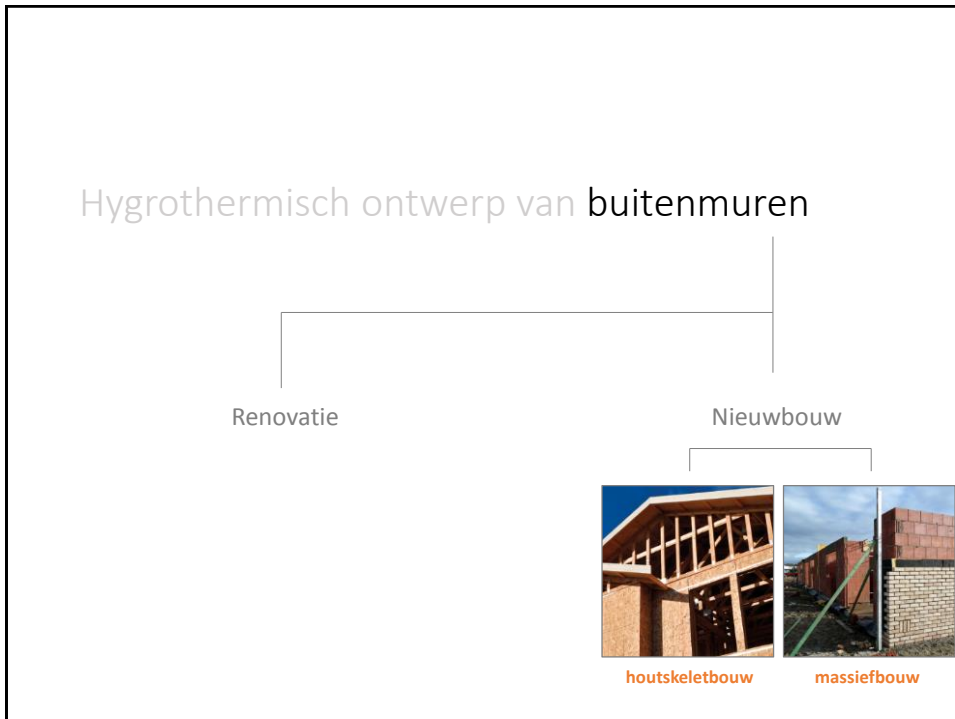
gipshoudend pleisterwerk

Relatieve vochtigheid < 95%

Hygrothermisch ontwerp van buitenmuren

Timo De Mets

Eenvoudig hygrothermisch ontwerp bij massiefbouw, mits goede uitvoering

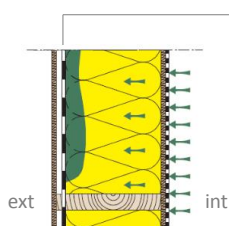
Hygrothermisch ontwerp van buitenmuren

Timo De Mets

Eenvoudig hygrothermisch ontwerp bij houtskeletbouw, mits **goede uitvoering**

Dampdichte laag aan **binnen**zijde

Dampopen laag aan **buiten**zijde

Regenscherm

normaal: dampopen ($s_d = 0,05 - 0,20 \text{ m}$)

stel: dampdicht (foto: $s_d = 3 \text{ m}$): inwendige condensatie

Eenvoudig hygrothermisch ontwerp bij houtskeletbouw, mits **goede uitvoering**

Dampdichte laag aan **binnen**zijde

Dampopen laag aan **buiten**zijde

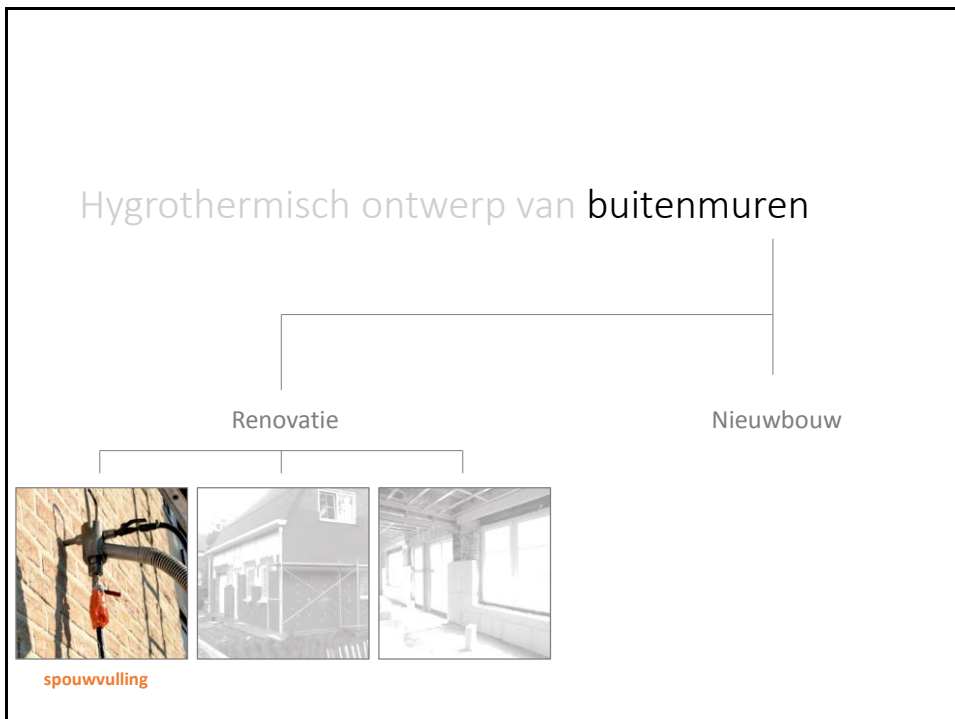
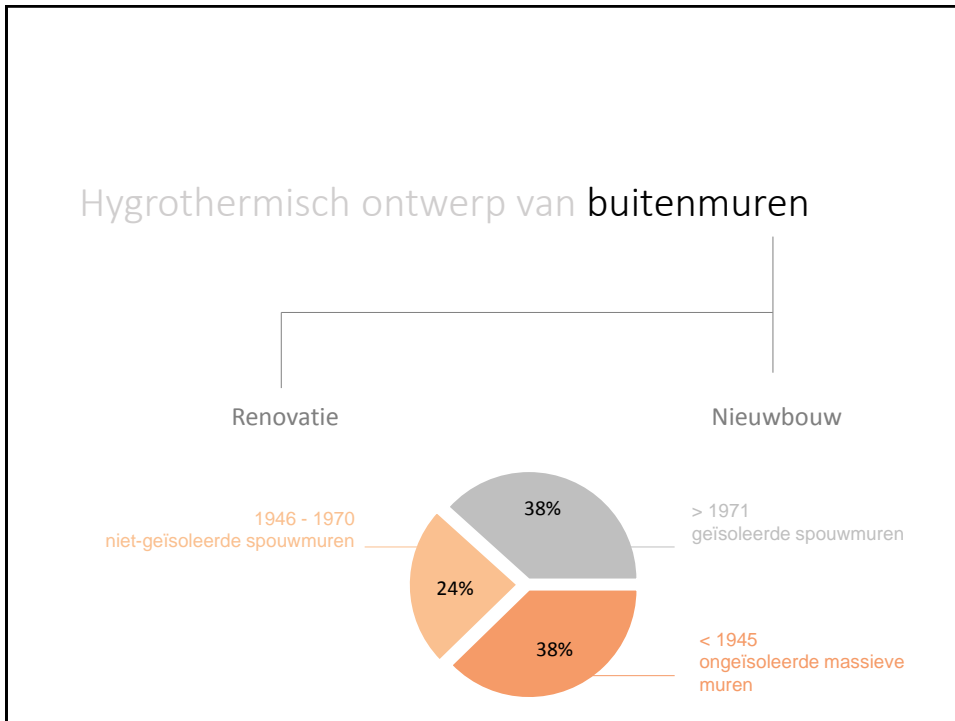
regenscherm

Opletten als **OSB-platen** aan de **buiten**zijde:

voldoende dampdichtheid aan de **binnen**zijde voorzien

Hygrothermisch ontwerp van buitenmuren

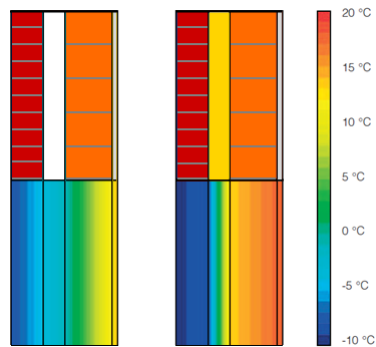
Timo De Mets

Hygrothermisch ontwerp van buitenmuren

Timo De Mets

Verhoogde vorstbelasting van het buitenspouwblad na spouwvulling

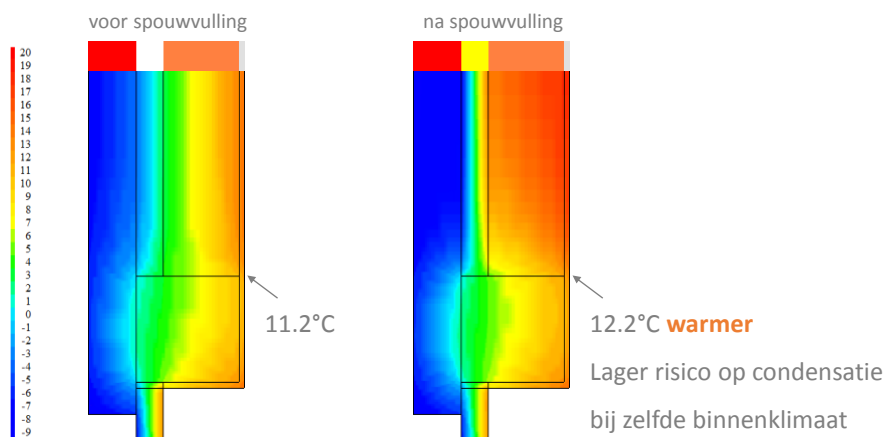

Metselwerk na spouwvulling kouder

Vorstbelasting en vorstbestendigheid controleren

Indien nodig: regenbescherming

Risico op condensatie daalt na het uitvoeren van spouwvulling

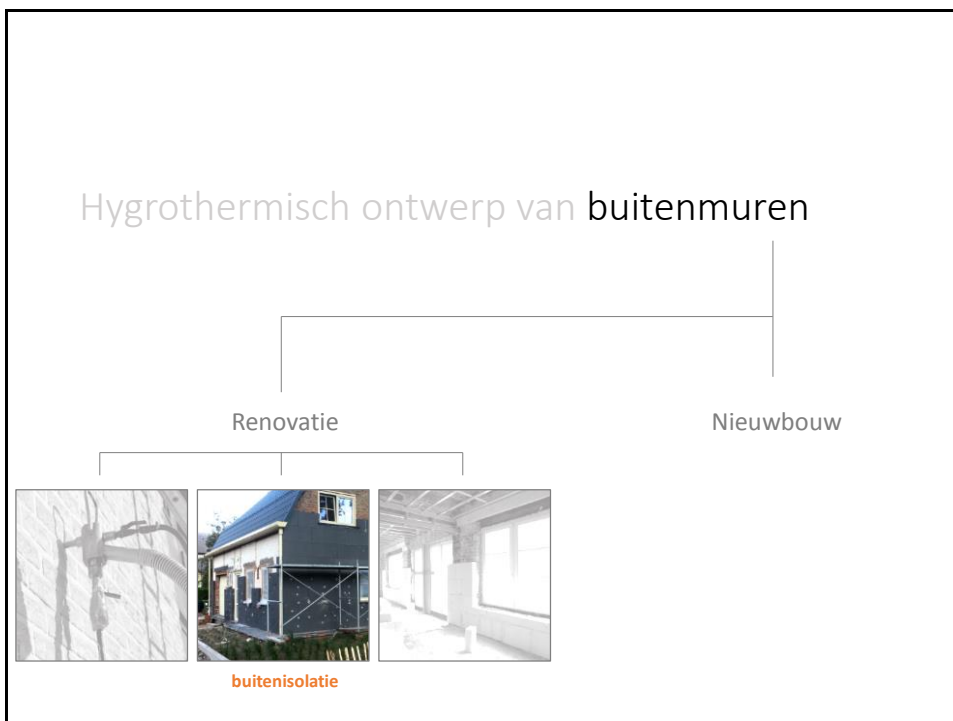

Lager risico op condensatie bij zelfde binnenklimaat

Hygrothermisch ontwerp van buitenmuren

Timo De Mets

Hygrothermisch ontwerp van buitenmuren

Timo De Mets

Weinig hygrothermische problemen
te verwachten bij buitenisolatie

Muur beschermd door isolatiesysteem

Koudebruggen vaak oplosbaar

Kwaliteitskader in opmaak (2018)

Foute uitvoering:
dampdichte buitenafwerking

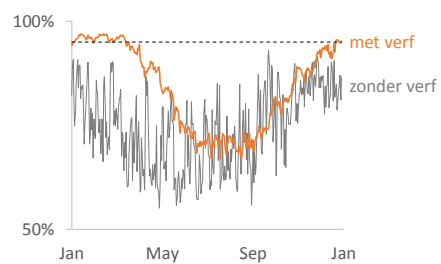

Minerale wol + pleisterwerk

Verf ($s_d = 2 \text{ m}$)

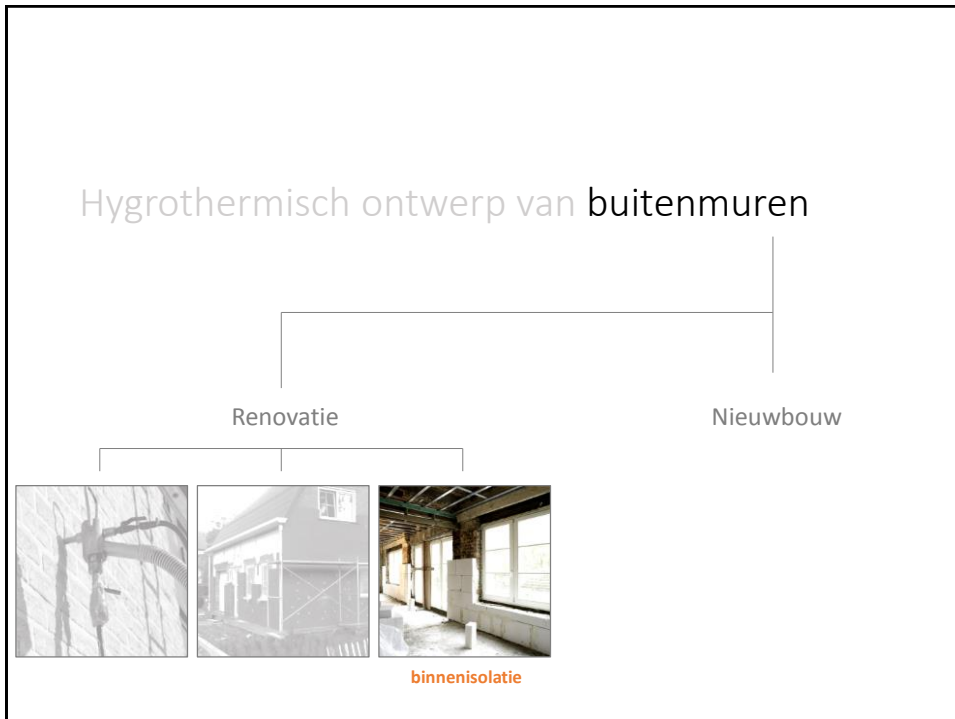
$s_{d,max} = 1 \text{ m (TV 257)}$

Relatieve vochtigheid
tussen pleister en isolatie

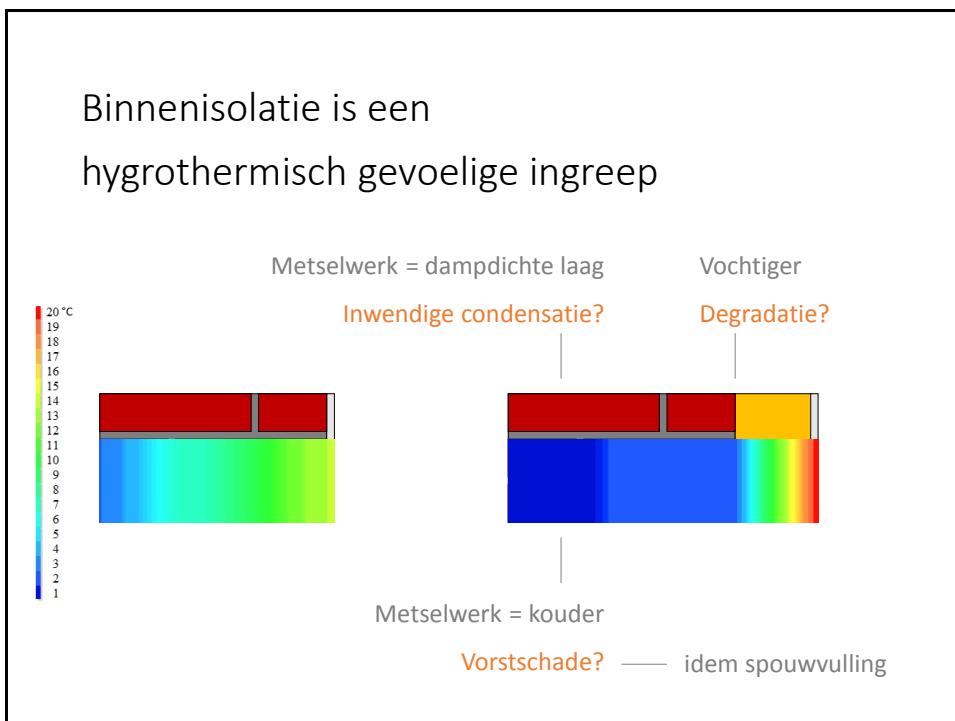

Hygrothermisch ontwerp van buitenmuren

Timo De Mets

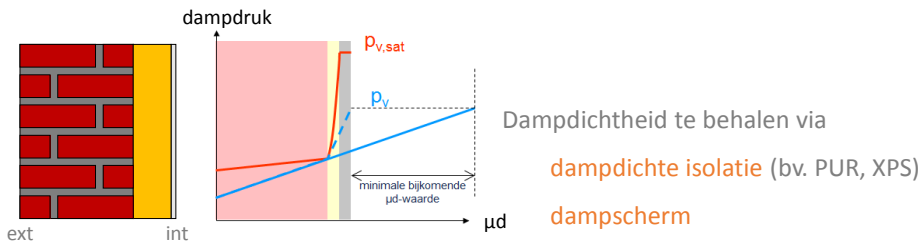
Binnenisolatie is een
hygrothermisch gevoelige ingreep

Hygrothermisch ontwerp van buitenmuren

Timo De Mets

Inwendige condensatie vermijden via
dampdichtheid of capillair actieve materialen

Ontwerp is straightforward en gekend

Maar: verhindert droging naar binnen, continue dampdichte laag nodig

Inwendige condensatie vermijden via
dampdichtheid of capillair actieve materialen

Dampopen: muur kan drogen naar binnen

Geen condensatie: vocht wordt opgenomen in poriën

Geen dampscherm nodig, droging naar binnen, vochtbuffering

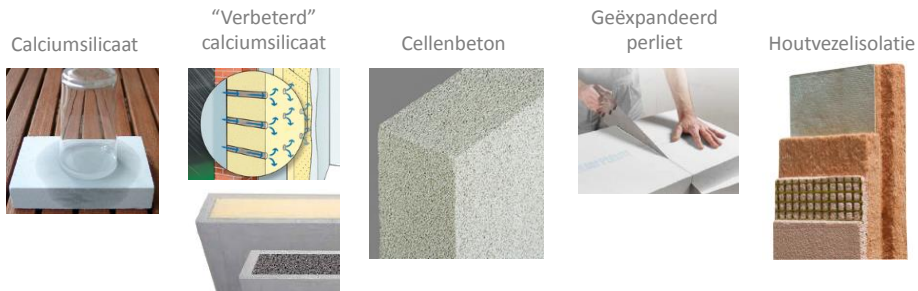
Maar: vochtige materialen isoleren slechter,

ontwerp ingewikkelder, wanneer "capillair actief"?

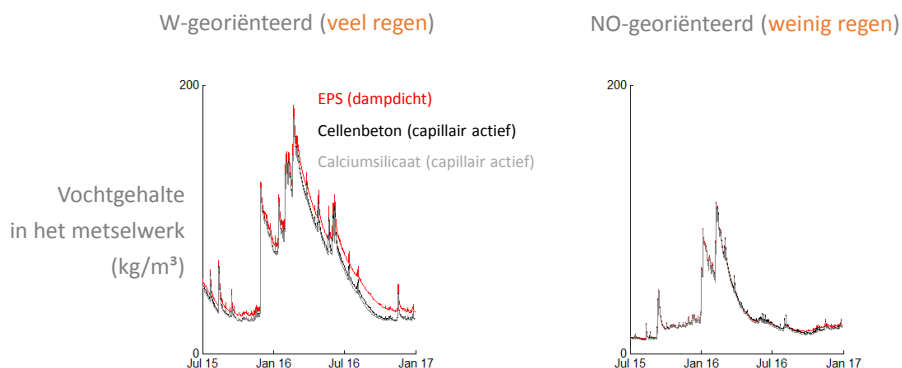
Hygrothermisch ontwerp van buitenmuren

Timo De Mets

Inwendige condensatie vermijden via
dampdichtheid of **capillair actieve materialen**

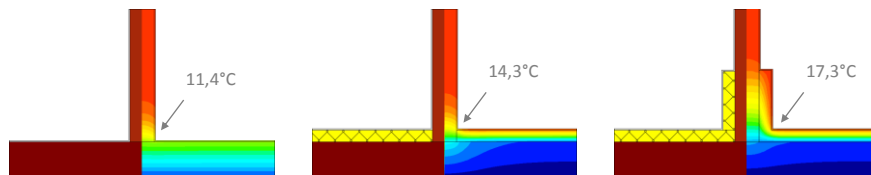
De **regen** heeft meestal een grotere invloed dan het
isolatiemateriaal op hygrothermische fenomenen

Hygrothermisch ontwerp van buitenmuren

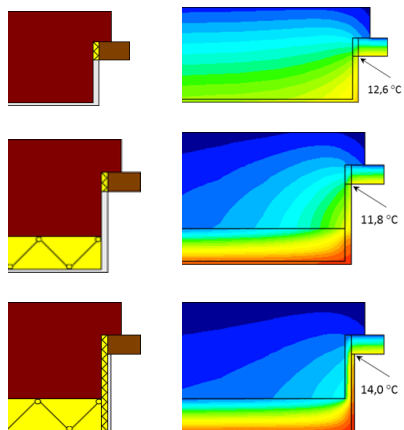
Timo De Mets

Risico op oppervlaktecondensatie **daalt**,
maar **detaillering** belangrijk bij binnenisolatie

Knooppunt wordt **warmer na het plaatsen van binnenisolatie**,
maar **retourisolatie is nog gunstiger**

Bij raamaansluitingen is
dagkantisolatie noodzakelijk

Risico op schimmel

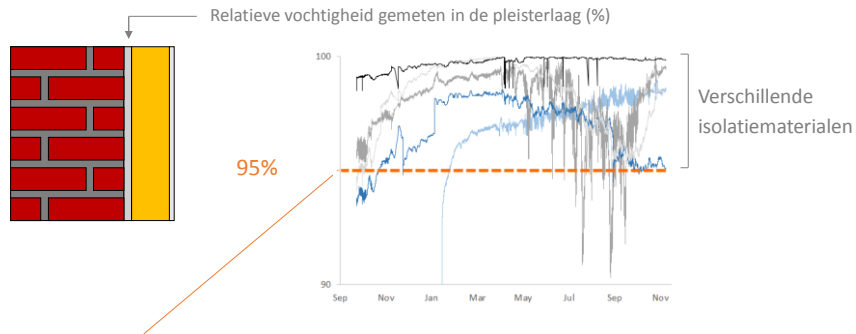
Figuur: Gids Duurzame Gebouwen

Enkel bij dagkantisolatie stijgt
de oppervlaktetemperatuur

Hygrothermisch ontwerp van buitenmuren

Timo De Mets

Bestaand oud pleisterwerk kan degraderen;
verwijderen bij gelijkde systemen

Bij relatieve vochtigheid > 95% kan pleisterwerk degraderen
= de ondergrond voor gelijkde systemen

Houten vloerbalken kunnen degraderen

Figuur: Thomas Dittert, DR-Architekten GbR

Vooral gevaar als hoge regenbelasting

Bij diagnose:

- Balken beschadigd vóór isolatiewerken?
- Regenbelasting? (oriëntatie, bescherming)
- Muurdikte?

Gevaar? Slagregenbescherming

(hydrofobering, buitenbepleistering, ...)

Hygrothermisch ontwerp van buitenmuren

Timo De Mets

Betrouwbaarheid verhogen via **kwaliteitskader**

(situatie in Vlaanderen)

Weinig hygrothermisch problemen als we een goed hygrothermisch ontwerp realiseren!

Timo De Mets
timo.de.mets@bbri.be

